

Notat - Broer og bygværkers tilstand – vedligeholdelse og efterslæb (kapitalværdi)

Sagsnavn: Budget 2026-29
Sagsnummer: 00.01.00-S55-4-24
Skrevet af: Anja Farver Baastrup
E-mail: anja.farver.baastrup@randers.dk
Forvaltning: Udvikling, Miljø og Teknik
Dato: 1. august 2025
Sendes til: Byrådet (som en del af budgetmaterialet 2026-2029)

Randers Kommune har i 2023-2024 fået udført de regelmæssige generaleftersyn af kommunens bygværker/broer. Der er registreret 146 bygværker/broer på det offentlige vejnet, hvor Randers Kommune er registreret som bygværksbestyrer. Herudover er der flere broer, hvor der er delt ejerskab og dermed vedligeholdelsesansvar med omgivende kommuner, Vejdirektoratet eller Banedanmark. Antallet af disse bygværker er ca. 35.

Med udgangspunkt i de nævnte generaleftersyn er der af ekstern rådgiver udarbejdet en analyse og vurdering af, hvorvidt det afsatte vedligeholdelsesbudget stemmer overens med de reparationsopgaver, som generaleftersynene foreskriver de kommende 10 år. Der er foretaget analyse af kapitalbehovet baseret på dels de udgifter de nylige eftersyn af bygværkerne har medført og dels en mere teoretisk tilgang baseret på alment accepterede levetider for såvel hele bygværket som bygværkselementerne.

Vedligeholdelse er vitalt for at sikre, at kommunens bygværker opretholder en god stand, som på sigt kan reducere såvel de økonomiske og de miljømæssige omkostninger og i sidste ende opretholde den nuværende trafiksikkerhed.

Den samlede kapitalværdi af Randers Kommunes bygværker er opgjort til en nyværdi på kr. 379 mio. kr. Analysen viser, at der skal bruges 8,1 mio. kr. årligt for at opretholde kapitalværdien, den såkaldte nyværdi, af bygværkerne gennem bygværkernes levetid. Denne metode medfører, at reparationer udføres baseret på teoretiske levetider på konstruktionsdele, og at hele bygværket udskiftes efter den teoretiske levetid er opbrugt, hvorfor reparationer i overvejende grad vil blive gennemført før skader er synlige.

Desuden viser analysen, at det nuværende årlige vedligeholdelsesbudget på 456.000 kr. ikke er tilstrækkeligt til at dække udgifterne til de planlagte vedligeholdelsesarbejder eller opretholdelse af kapitalværdien. Der vil således generes et stigende efterslæb, som på sigt vil på sigt vil medføre, at bygværker risikerer at skulle skiltes i forhold til vægtbegrænsning eller helt lukkes og udskiftes for at opretholde tilstrækkelig sikkerhed. Dette kan bl.a. have betydning for trafikken ved omvejskørsler og eventuelt udfordringer med hensigtsmæssig tilkørsel til marker mv.

Med baggrund i de udførte analyser vurderes det, at et årligt gennemsnitligt vedligeholdelsesbudget på ca. 3,1 mio. kr. er et retvisende niveau for den næste 10 års periode, for at kunne opretholde den nuværende kapitalværdi og tilstandsniveau af Randers Kommunes bygværker.

Der gøres særligt opmærksom på, at hvis reparations- og vedligeholdelsesarbejder udskydes fra år til år, således der genereres efterslæb, vurderes det, at reparationsomkostninger skal tilskrives 10% p.a. Det er derfor en del af anbefalingen at få udført de vedligeholdelsesarbejder, der er nødvendige for at sikre og forlænge levetiderne af bygværkerne, rettidigt.

Randers Kommunes bygværker

Randers Kommune er registreret som bygværksansvarlig for 146 bygværker i Danbro.

Af tabellen nedenfor fremgår fordelingen af kommunes broer og bygværker i forhold til konstruktionstype.

Tabel 1 Fordeling af Randers Kommunes broer og bygværker i forhold til konstruktionstype

	Antal bygværker	Broareal (m ²)	Rørlængde (m)
Cirkulært rørgennemløb, d < 800 mm	18	-	253
Cirkulært rørgennemløb, 800 mm < d < 2000 mm	40	-	628
Firkantet gennemløb, l < 2000 mm	2	-	72
Tunnelkonstruktion – beton, l > 2000 mm	38	3.402	-
Tunnelkonstruktion – muret, l > 2000 mm	1	33	-
Tunnelkonstruktion – stål, l > 2000 mm	13	582	-
Bro – beton	23	5.753	-
Bro – stål	4	941	-
Bro – træ	3	90	-
Øvrige bygværker	4	103	-
I alt	146	10.904	953

Tabel 2 Gennemsnitlig tilstandskarakter for Randers Kommunes bygværker

Vejklasse	Bygværker [stk.]	Gennemsnitlig tilstandskarakter*
0 - ikke klassificeret	2	2,00
1 - Primær trafikvej	37	1,27
2 - Sekundær Trafikvej	18	0,89
3 - Fordelingsvej	38	0,89
4 - Boligvej	34	1,26
5 - Industrivej	2	3,00
6 - Plads	2	0,50
7 - Sti	13	1,15
I alt	146	1,14*

*Vægtet gennemsnit i forhold til antal bygværker i hver vejklasse.

Som det fremgår af tabel 2 ovenfor, er den gennemsnitlige tilstandskarakter for Randers Kommunes bygværker 1,14. Det ligger inden for anbefalingen fra Vejdirektoratet. Vejdirektoratet vurderer, at den økonomisk optimale gennemsnitlige hovedkarakter ligger på 1,0 – 1,2.

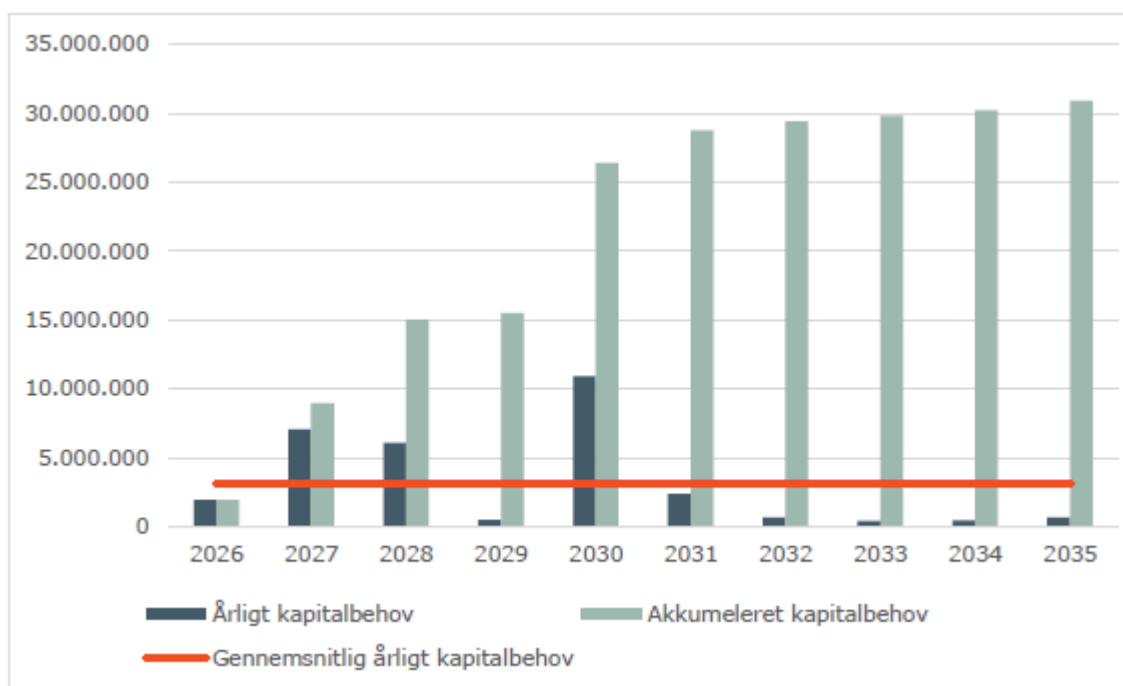
Tilstandsbestemt kapitalbehov for perioden 2026-2035

I forbindelse med den udførte analyse er der foretaget en vurdering af de udførte generaleftersyn for at vurdere behovet for reparationsarbejder for en 10 års periode. I vurderingen er der medtaget en årlig driftsomkostning til almindelige driftsarbejder, eftersyn og andet på 200.000 kr. Derudover tillægges der 75.000 kr. årligt til at dække grænsebygværker og vedligeholdelse af dele-bygværker.

Figuren nedenfor viser det anslåede årlige kapitalbehov for den kommende 10 års periode. Det fremgår heraf, at den samlede sum for alle 10 år er ca. 31 mio. kr., svarende til et gennemsnitligt årligt behov på 3,1 mio. kr.

Der er større udsving i reparationsbehovet fra år til år, hvilket skyldes, at der er flere større reparations- og udskiftningsarbejder planlagt i perioden. Helt generelt vil der over tid være perioder, hvor kapitalbehovet er højt, f.eks. når en større mængde konstruktionsdele eller flere bygværkers levetid er udtjent omtrentlig samtidigt. Tilsvarende kan der være år, hvor der kun er behov for udskiftning og reparation på mindre bygværker, der ikke er nær så omkostningstunge.

Figur 1 Anslået årligt kapitalbehov for den kommende 10 års periode

Ovenstående kapitalbehov styres hovedsageligt af få større opgaver, som i alt udgør ca. 21 mio. kr. af det samlede kapitalbehov på 31. mio. kr. Det drejer sig om følgende:

- Omisolering bro 5518 UF Kåtbæk hovedvejen, Purhus (2 mio. kr.)
- Omisolering og kantbjælke udskiftning bro 5785 Randersbro (10 mio. kr.)
- Omisolering bro 5802 Grenåvej (2,5 mio. kr.)
- Udskiftning af bro 16065 Fårup Gangbro over banen (5,5 mio. kr.)

- Udskiftning af bro 16380 Ladegårdsbækken (1,3 mio. kr.)

Økonomi

Budgettet til vedligeholdelse af bygværker udgør 456.000 kr. årligt.

På baggrund af ovenstående gennemgang anbefaler forvaltningen, at det som en del af den videre behandling af budget 2026-2029 politisk drøftes, hvorledes budgettet til vedligeholdelse af broer og bygværker kan forøges op til det påkrævede niveau på 3,1 mio. kr. årligt.